

RESEARCH ARTICLE / ARAŞTIRMA YAZISI

Menopause Myths: A Scale Development Study

Menopoz Mitleri: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Funda Erol¹, Kerime Derya Beydağ²

Abstract:

This study aimed to develop and validate the Menopause Myths Scale, ensuring its psychometric robustness. The methodological study was conducted between September 1, 2023, and March 1, 2024, using the Introductory Information Form and the Menopause Myths Scale Draft Form for data collection. The scale development process was structured into five key phases: literature review, item pool generation, content validity assessment, pilot administration of the scale, and psychometric analysis. During the content validity stage, the initial 30-item scale draft was evaluated by 17 experts, leading to a Content Validity Index (CVI) score of 0.68. After conducting Exploratory Factor Analysis (EFA), several items were removed, refining the structure. Through Confirmatory Factor Analysis (CFA), the final version of the scale was established with 13 items across three subscales. The CFA results indicated an acceptable model fit, with the following goodness-of-fit indices: χ^2/sd : 3.158; GFI: 0.918; AGFI: 0.878; CFI: 0.938; RMSEA: 0.079; SRMR: 0.063. To assess temporal stability, the test-retest method was employed, demonstrating strong reliability over time (ICC: 0.828; $p < 0.001$). Internal consistency was examined using Cronbach's Alpha, which was 0.871 for the overall scale, with subscale values ranging between 0.792 and 0.854. Findings confirm that the Menopause Myths Scale is a valid and reliable instrument for assessing women's beliefs about menopause. This scale contributes to the literature by providing a standardized tool for evaluating prevalent menopause-related myths.

Keywords: Menopause, Psychometric properties, Scale validation.

¹Msc, Konya City Hospital, Pediatrics Service, Konya, Türkiye, E-mail: fundaerol94@hotmail.com, Orcid Id: 0009-0006-8216-2864

²Prof. Dr., Yalova University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Yalova, Türkiye, E-mail: kderyabeydag@gmail.com, Orcid Id: 0000-0002-7251-4882

Address of Correspondence/Yazışma Adresi: Kerime Derya Beydağ, Yalova University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Yalova, Türkiye, E-mail: kderyabeydag@gmail.com.

Date of Received/Geliş Tarihi: 29.10.2024, **Date of Revision/Düzeltilme Tarihi:** 04.04.2025, **Date of Acceptance/Kabul Tarihi:** 15.04.2025, **Date of Online Publication/Çevrimiçi Yayın Tarihi:** 05.06.2025

Citing/Referans Gösterimi: Erol, F. & Beydağ, K. D. (2025). Menopause Myths: A Scale Development Study. *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry & Psychology*, 7(2), 141-150.

© 2025 The Author(s). Published by Cyprus Mental Health Institute / Cyprus Turkish Journal of Psychiatry and Psychology (www.ktpdergisi.com). This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 license which permits use, sharing, adaptation, distribution and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes. <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Öz:

Bu çalışmada, Menopoz Mitleri Ölçeği geliştirilerek geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yapılması hedeflenmiştir. Araştırma, metodolojik bir tasarım çerçevesinde 1 Eylül 2023 - 1 Mart 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Veriler, Tanıtıcı Bilgi Formu ve Menopoz Mitleri Ölçeği Taslak Formu kullanılarak toplanmıştır. Ölçeğin geliştirilme süreci beş aşamadan oluşmuştur: literatür taraması, madde havuzunun oluşturulması, kapsam geçerliği analizi, taslak formun uygulanması ve psikometrik değerlendirmeler. Ön değerlendirme aşamasında, 30 maddeden oluşan ölçek taslağı, kapsam geçerliği açısından 17 uzmanın görüşüne sunulmuş ve uzman geri bildirimleri doğrultusunda Kapsam Geçerlik İndeksi 0,68 olarak hesaplanmıştır. Açımlayıcı faktör analizi (AFA) sonucunda, bazı maddeler ölçekten çıkarılmış ve yapı yeniden düzenlenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile ölçeğin nihai hali 13 madde ve 3 alt boyut olarak belirlenmiştir. Modelin geçerliğini test etmek amacıyla gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, χ^2/sd : 3,158; GFI: 0,918; AGFI: 0,878; CFI: 0,938; RMSEA: 0,079; SRMR: 0,063 değerleri ile modelin uyumunun kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. Ölçeğin zamana bağlı tutarlılığı, test-tekrar test yöntemi ile değerlendirilmiş ve katılımcı yanıtları arasındaki uyumun yüksek olduğu tespit edilmiştir (ICC: 0,828; $p < 0,001$). Güvenirlik analizi sonucunda, ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı 0,871, alt boyutlarının ise 0,792 ile 0,854 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bulgular, Menopoz Mitleri Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir değerlendirme aracı olduğunu ortaya koymaktadır. Ölçek, menopozla ilgili yaygın inanışları değerlendirmek için literatüre kazandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Menopoz, Psikometrik özellikler, Ölçek geçerliliği.

Giriş

Menopoz kavramı, foliküler overyan aktivitenin durmasına bağlı olarak üreme yeteneğinin kaybolmasıyla 12 aylık amonore sonucunda tanı konulabilen bir yaşam evresi olarak tanımlanmaktadır (Ağralı vd., 2022). Türkiye'de kadınların menopoza girme yaşı ortalama olarak 46-49 yaş arasında değişirken (TNSA, 2018), küresel veriler bu yaş aralığını 50-52 olarak göstermektedir (ACOG, 2019). Bu durum kadınların yaşam döngülerinin neredeyse üçte birini menopoz döneminde geçirdiği göstermekle beraber bu dönem ortaya çıkan sağlık sorunlarının kadının yaşam kalitesini etkilemekte ve çeşitli sorunları da beraberinde getirdiği çalışmalarla saptanmıştır (Polat ve Geçici, 2021).

Türk Dil Kurumu (TDK), 'mit' kavramını, toplumun kültürel belleğinde yer eden, zamanla biçim değiştiren ve alegorik anlatımlarla aktarılan efsanevi öyküler, inanışlar ya da simgesel figürler olarak tanımlamaktadır (Örüklü vd., 2021). Geçmişte olduğu gibi günümüzde de menopoz ve menopozal semptomlara yönelik birçok efsanevi mitler ortaya atılmıştır. Bu mitler kadının bulunduğu sosyal ve kültürel alana göre değişim gösterse de genel olarak benzerdir. Menopoz, kadınların hayatlarında birçok kültürel efsane ve yanlış inanışın ortaya çıktığı bir dönüm noktasıdır. Bu dönemde oluşan düşünceler kadınların menopoza karşı olan tutumunu da etkilemektedir. Bu düşünceler kadının içinde bulunduğu topluma, kültüre, dini inanışına ve sağlık algısına göre değişim göstermektedir. Menopoz her ne kadar yaşamın doğal bir parçası olarak kabul edilse de kadınlar arasında doğurganlığın bitmesi ve yaşlanmanın başlangıcı olarak görülmektedir (Polat ve Geçici, 2021; Tek Gökçer, 2022). Literatürde, farklı kültürden yapılan çalışmalarda, kadınların menopoza ilişkin tutumlarının farklılık gösterdiği belirlenmiştir. İranlı kadınlar üzerinde yapılan bir çalışmada, kırsal bölgelerdeki kadınların menopoza ilişkin tutumlarının kentsel bölgelerdeki kadınlara kıyasla daha olumsuz olduğu bulunmuştur (Khademi ve Cooke, 2003). Nijerya'da yapılan bir başka çalışmada, farklı etnik gruplardan kadınların menopoza ilişkin algı ve tutumlarının farklılık gösterdiği bulunmuştur (Adewuyi ve Akinade, 2010). Çin'de menopoza giren kadınlar toplum tarafından damgalanarak "anormal insanlar" olarak kabul edilmiştir. Menopoza giren kadınlar eksik kadın olarak

nitelendirilmiş ve değersizleştirilmiştir (Li vd., 2023). Amerikan Latin kadınlar menopoza kişinin yaşaması gereken doğal bir durum olarak tanımlarken, İrlandalı kadınlar menopoza can sıkıcı ve beklenmedik bir durum olarak değerlendirmiştir (Hall ve diğerleri, 2007). Menopoza giren İtalyan kadınların %92'sinin menopoza hayatın normal bir evresi olarak kabul etmekte ve %40'ından fazlası menopoza iyi bir deneyim olarak görmektedirler (Donati ve ark., 2009). İslam ve Afrika gibi kültürlerde ise menopozun "hastalanmak" olarak nitelendirildiği ve kadına "statü" kazandırdığı belirtilmiştir. Türk kültüründe menopoz dönemi, genellikle 'kayıplar dönemi' olarak algılanmış ve bu algı, kadınların menopoza yönelik olumsuz bakış açısına neden olmuştur (Abay, 2023). Türk ve Alman kadınların karşılaştırıldığı çalışmada, her iki kültürdeki kadınların da menopoza "kadınlığın kaybolması" olarak algıladığı saptanmıştır (Vural ve Yangın, 2016). Türkiye'de Müslüman kadınlarda yapılan bir diğer çalışmada ise, adet kanamasının olmaması temizlik ve uygunluk dahil olmak üzere olumlu hususlarla ilişkilendirilmiş ve dini ritüeller ve dualar açısından adet görmemek bir avantaj olarak yorumlanmıştır (Metintaş vd., 2010).

Literatür incelendiğinde menopoz mitlerinin belirlenmesine yönelik bir çalışma bulunmakla beraber bu alanda geliştirilmiş bir ölçeğe rastlanmamıştır. Geliştirilen ölçek ile kadınların menopoza ilişkin mitlerinin belirlenmesine yönelik ölçek literatüre kazandırılacaktır. Ölçeğin kullanıldığı çalışmalarda, kadınlara konuya ilişkin eğitim ve danışmanlık hizmeti verilerek, kadınların menopoz ve semptomları konusundaki bilgi, tutum, bakış açısının belirlenmesi ve yaşam kalitesinin artırılarak iyilik halinin devamlılığı sağlanabilecektir. Ayrıca, menopozal dönemde ortaya çıkan değişiklikler kadınlarda kaygı, depresyon gibi psikolojik sorunlarla baş etmede menopoza ilişkin mitlerin etkisinin incelenmesi konusunda da ölçeğin kullanılması literatüre katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmanın amacı, Menopoz Mitleri Ölçeğini geliştirmek, geçerlik ve güvenirliğini test etmektir.

Araştırmada, "Menopoz Mitleri Ölçeği" geçerli bir ölçek midir? ve "Menopoz Mitleri Ölçeği" güvenilir bir ölçek midir? sorularının yanıtı aranmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Tipi

Bu araştırma, menopoz mitleri ölçeğinin geliştirilmesi, geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapılması amacıyla metodolojik araştırma türünde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma, Google Forms üzerinden oluşturulan anket ile çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara sosyal paylaşım ağları (örneğin Facebook, Instagram, Twitter vb.) aracılığıyla ulaşılmıştır. Araştırma, 01 Eylül 2023 ile 01 Mart 2024 tarihleri arasında yürütülmüştür.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmada, gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçek geliştirme çalışmalarında, örneklem büyüklüğünün madde sayısının 5-10 katı olması önerilmektedir (Akgül, 2005). Ayrıca, ölçeğin ideal yapısını oluşturmak için, 300-500 katılımcı arasında bir örneklem büyüklüğüne ulaşılması gerektiği vurgulanmaktadır (Sousa ve Valmi, 2011). Araştırma örneklemini, taslak formunun madde sayısının 10 katı olacak şekilde, kartopu örnekleme yöntemiyle ulaşılan 334 kadın olmuştur. Kartopu örnekleme tekniği, evrene ulaşmanın güç olduğu veya evren hakkındaki bilgilerin eksik olduğu durumlarda tercih edilmektedir. Ancak bu yöntemin seçim yanlışlığı yaratma riski bulunmaktadır. Hedef kitleyi temsil eden bir örneklem seçilememesi ve katılımcıların görüşlerini birbirleriyle paylaşma olasılığı, bu yöntemin sınırlılıkları arasında yer almaktadır (Baltacı, 2018). Araştırmaya, 18-65 yaş arası, okur-yazar olan, araştırmaya katılmaya istekli olan, hem menopoza girmiş hem de girmemiş kadınlar dahil edilmiştir. Menopoza girmemiş kadınlar arasında, ön yargılar, duyular, tutumlar ve bakış açıları ön plana çıkarılırken, menopoza girmiş kadınların bakış açıları ve tutumları da araştırmaya dahil edilmiştir. Bu şekilde, menopoz öncesi ve menopoz sonrası tutumlar arasındaki farklılıklar araştırmaya yansıtılmıştır. Anket sorularını eksik yanıtlayan katılımcılar, araştırma dışı bırakılmış, veri doygunluğuna ulaşıldığında araştırma sonlandırılmıştır.

Veri Toplama Araç ve Gereçleri

Araştırmada veriler, Tanıtıcı Bilgi Formu ve Menopoz Mitleri Ölçeği Taslak Formu kullanılarak elde edilmiştir.

Tanıtıcı Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından geliştirilen bu form katılımcıların sosyodemografik özelliklerini belirlemeye yönelik tanımlayıcı özelliklerini içeren toplam 12 sorudan oluşmaktadır.

Menopoz Mitleri Ölçeği: Menopoz Mitleri ölçeği taslak formu madde havuzu, kapsamlı literatür taraması yapılarak ve mesleki deneyimlere dayanarak oluşturulmuştur. Taslak form, 5'li likert tipte olup 30 maddeden oluşmakta; "Tamamen katılıyorum=5, katılıyorum=4, kararsızım=3, katılmıyorum=2, kesinlikle katılmıyorum=1" şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekten alınan puanlar arttıkça, menopoz mitlerine inanma düzeyi de artmaktadır.

Verilerin Toplanması

Veri toplama süreci, araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan bireylere yönelik olarak oluşturulan çevrimiçi anket formu sosyal paylaşım ağları üzerinden paylaşılmıştır.

Sosyal medya kullanımının yaygınlığı ve yalnızca İstanbul ili ile sınırlı kalmama amacıyla çevrimiçi anket yöntemi tercih edilmiştir. Araştırma hakkında katılımcılara açıklayıcı bilgi verildikten sonra, katılımcıların çalışmaya katılmaya onay vermesiyle veri toplama işlemi başlatılmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Bu çalışmada, Menopoz Mitleri Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasının psikometrik özellikleri değerlendirildi. İlk aşamada, ölçeğin faktör yapısını belirlemek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmış, ardından modelin doğruluğunu test etmek amacıyla Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin güvenilirliği çeşitli istatistiksel yöntemlerle incelenmiştir. Analiz sürecinde, SPSS 26.0 yazılımı AFA ve güvenilirlik testleri için, AMOS 21.0 ise DFA işlemleri için kullanılmıştır. Tüm istatistiksel hesaplamalar, 0,05 anlamlılık seviyesi temel alınarak yürütülmüştür.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma başlamadan önce, İstanbul'daki bir üniversitenin Etik Kurulu'na başvuru yapılmış ve 27.07.2023 tarihli, 2023/7 sayılı toplantıda etik onay alınmıştır. Çalışma sürecinde Helsinki Bildirgesi'nin etik ilkeleri titizlikle gözetilmiştir. Katılımcılara, araştırmaya gönüllü olarak katılabilecekleri ve istedikleri aşamada ayrılmaya haklarının bulunduğu açıkça ifade edilmiştir. Araştırma bulgularının yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacağı ve katılımcı kimlik bilgilerinin paylaşılmayacağı kendilerine bildirilmiştir. Çevrimiçi anket formunda, çalışmaya katılım sağladıklarını kabul ettiklerini onaylamaları için bir seçenek sunulmuştur.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmada verileri, çevrimiçi anket aracılığıyla sosyal paylaşım ağları üzerinden toplanmıştır, bu nedenle sosyal medya kullanmayan bireyler araştırmaya dahil edilememiştir. Ayrıca, katılımcıların çoğunluğunun menopoza girmemiş kadınlardan oluşması ve ilköğretim ile lise mezunu katılımcı sayısının görece düşük olması araştırmanın sınırlılıklarıdır.

Bulgular

Çalışmaya katılan kadınların %31,7'si 18-29 yaş grubundadır ve yaş ortalaması 37,68±11,35 yaştır. Kadınların, %62,6'sı evli, %69,5'i bir işte çalışmakta, %62'si Türkiye'nin batısında (Marmara, Ege) yaşamaktadır. Kadınların, %83,2'sinin eğitim durumu üniversite ve üzeridir, %78,4'ünün geliri giderine denktir ve %58,7'sinin çocuğu vardır. Kadınların, %23,7'si menopoza girmiş, menopoza girenlerin %82,3'ü doğal menopoza girmiş ve %51,9'u 1-5 yıldır menopozdadır. Kadınların %51,2'si menopoz hakkında bilgi/egitim almıştır.

Tablo 1 incelendiğinde 30 madde için 17 uzmanın verdiği cevaplara göre KGO'ları hesaplanmış, KGO'su 0,42'den küçük olan üç madde (Madde 15, 29 ve 30) çıkarılmıştır. Kalan 27 maddenin KGO'larının ortalamasından KGİ (Kapsam Geçerlik İndeksi) 0,68 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak KGİ>KGÖ olduğundan oluşturulan 27 maddeli yapının kapsam geçerliliği istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 1. Taslak Ölçek Uzman Görüşü Değerlendirmesi

Maddeler	Uygun Değil Sayı	Kısmen Uygun Sayı	Uygun Sayı	KGO
Madde 1	0	2	15	0,76
Madde 2	0	4	13	0,53
Madde 3	0	0	17	1,00
Madde 4	0	1	16	0,88
Madde 5	2	2	13	0,53
Madde 6	1	3	13	0,53
Madde 7	1	1	15	0,76
Madde 8	1	1	15	0,76
Madde 9	0	3	14	0,65
Madde 10	3	1	13	0,53
Madde 11	1	1	15	0,76
Madde 12	1	1	15	0,76
Madde 13	1	1	15	0,76
Madde 14	0	2	15	0,76
Madde 15*	4	2	11	0,29
Madde 16	2	2	13	0,53
Madde 17	1	0	16	0,88
Madde 18	1	3	13	0,53
Madde 19	0	2	15	0,76
Madde 20	0	1	16	0,88
Madde 21	1	2	14	0,65
Madde 22	1	2	14	0,65
Madde 23	2	2	13	0,53
Madde 24	2	2	13	0,53
Madde 25	2	2	13	0,53
Madde 26	2	1	14	0,65
Madde 27	1	3	13	0,53
Madde 28	1	2	14	0,65
Madde 29*	3	4	10	0,18
Madde 30*	2	4	11	0,29

*KGO değeri 0,42'nin altında olduğu için çıkartılan maddeler

Tablo 2'de yer alan analiz sonuçları, örneklem yeterliliğini değerlendiren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısının 0,904 olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Bartlett

Küresellik Testi verilerin faktör analizi için uygun olduğunu ve değişkenler arasında anlamlı düzeyde güçlü ilişkiler bulunduğunu ortaya koymuştur ($p<0,001$).

Tablo 2. Menopoz Mitleri Ölçeğinin KMO Değeri ve Bartlett Küresellik Testi Sonuçları

Kaiser Meyer Olkin (KMO)		0,904
	X ²	2954,043
	sd	120
Bartlett Küresellik Testi	p; Anlamlılık düzeyi	0,000***

***: $p<0,001$

Menopoz Mitleri Ölçeğine Temel Bileşenler Analizi yöntemi ile Varimax döndürmesi kullanılarak açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. 27 maddeden oluşan ölçek ilk analiz sonucunda 5 alt boyuta ayrılmış ancak bazı maddelerin 1'den fazla faktöre birden güçlü yüklendiği, bazı maddelerin tek başına bir faktör oluşturduğu

görüldüğünden bu maddeler yapı dışına çıkarılmıştır. Yapı dışına çıkarılan maddeler 2,3,5,8,12,14,20,24,25,26 ve 27 numaralı maddelerdir. Sonuç olarak 11 madde çıkarıldıktan sonra yapının 16 madde ve 3 faktör ile uygun hale gelmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Menopoz Mitleri Ölçeğinin Varyans Açıklama

Faktör	Döndürme Kullanılmadan Sonuçlar			Varimax Döndürmeli Sonuçlar		
	Öz Değer	Açıklanan Varyans %	Birikimli %	Öz Değer	Açıklanan Varyans %	Birikimli %
Faktör 1	6,922	43,261	43,261	4,629	28,933	28,933
Faktör 2	2,190	13,687	56,948	2,835	17,716	46,649
Faktör 3	1,185	7,403	64,351	2,832	17,702	64,351

Faktör 1: Cinsel yaşama etkisine ilişkin mitler

Faktör 2: Aile ve sosyal yaşama etkisine ilişkin mitler

Faktör 3: Ruhsal yaşama etkisine ilişkin mitler

Tablo 4'teki analiz sonuçlarına göre, başlangıç öz değeri 1'den büyük olan üç faktör belirlenmiştir. İlk faktör, sekiz madde ile toplam varyansın %28,933'ünü açıklarken, ikinci faktör dört madde ile %17,716'sını ve üçüncü faktör yine dört madde ile %17,702'sini kapsamaktadır. Bu üç faktör ve toplam 16 madde birlikte ölçeğin toplam varyansının %64,351'ini açıklamaktadır.

Menopoz Mitleri Ölçeğinin faktör yapısında yer alan tüm maddelerin faktör yükleri 0,500'ün üzerinde bulunmuştur.

Açımlayıcı faktör analizi ile belirlenen bu üç faktörlü yapının geçerliliğini değerlendirmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Ancak model, beklenen uyum kriterlerini karşılamamıştır. Bu durum üzerine, aşırı modifikasyon gerektiren 1, 16 ve 19 numaralı maddeler modelden çıkarılmıştır. Sonrasında, ki-kare değerini en çok azaltacak şekilde kavramsal olarak uygun tek bir modifikasyon gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. Menopoz Mitleri Ölçeğinin Maddelerine İlişkin Faktör Yük Değerleri ve Uyum İndeks Değerleri ve İyi Uyum Değerleri

Maddeler	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
	Cinsel yaşama etkisine ilişkin mitler	Aile ve sosyal yaşama etkisine ilişkin mitler	Ruhsal yaşama etkisine ilişkin mitler
Madde_21	0,853		
Madde_22	0,851		
Madde_18	0,808		
Madde_15	0,736		
Madde_23	0,707		
Madde_19	0,678		
Madde_16	0,544		
Madde_11	0,537		
Madde_9		0,860	
Madde_10		0,797	
Madde_17		0,751	
Madde_6		0,567	
Madde_1			0,824
Madde_7			0,747
Madde_13			0,742
Madde_4			0,608
	Modelin Uyum İndeks Değerleri		İyi Uyum Değerleri (Kabul Edilebilir Eşik Değerler)
χ^2/sd	3,158		≤ 3 (4-5)
GFI	0,918		$\geq 0,90$ (0,89-0,85)
AGFI	0,878		$\geq 0,90$ (0,89-0,85)
IFI	0,939		$\geq 0,95$ (0,94-0,90)
TLI (NNFI)	0,921		$\geq 0,95$ (0,94-0,90)
CFI	0,938		$\geq 0,95$ (0,94-0,90)
RMSEA	0,079		$\leq 0,05$ (0,06-0,08)
SRMR	0,063		$\leq 0,05$ (0,06-0,08)

Tablo 5'te sunulan Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, Menopoz Mitleri Ölçeğinin tüm maddelerinin 0,500'ün üzerinde faktör yüküne sahip olduğunu ortaya

koymuştur. Bu bulgu, ölçeğin maddelerinin belirlenen faktörlerle güçlü bir ilişki gösterdiğini ve yapısal geçerliliğin sağlandığını desteklemektedir.

Tablo 5. Menopoz Mitleri Ölçeğinin Maddelerinin Doğrulamalı Faktör Analizi Sonrası Faktör Yük Değerleri

Maddeler	Faktör 1 Cinsel yaşama etkisine ilişkin mitler	Faktör 2 Aile ve sosyal yaşama etkisine ilişkin mitler	Faktör 3 Ruhsal yaşama etkisine ilişkin mitler
Menopoza girmek yaşam süresini kısaltır.	0,569		
Menopoza girmek haklı bir boşanma nedenidir.	0,637		
Menopoza girmek kadının ailedeki değerini düşürür.	0,795		
Menopoza giren kadın eksik bir kadındır.	0,768		
Menopoza girmek utanç veren bir durumdur.	0,807		
Kadın menopoza girdiğini çevresinden gizlemelidir.	0,873		
Menopoza girmek kadınların kilo almasına neden olur.		0,536	
Menopoza giren kadınlar sinirlidir.		0,658	
Menopoza giren kadınlar kavgacıdır.		0,786	
Menopoz girmek kadının stresini artırır.		0,850	
Menopoza girmek kadınlığın bitmesidir.			0,783
Menopozda eşler birbirinden uzaklaşır.			0,739
Menopoza giren kadın cinsel yaşamdan zevk almaz.			0,726

Menopoz Mitleri Ölçeğinin güvenirlik analizi sonuçları, ölçeğin genel olarak yüksek derecede güvenilir bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir ($\alpha=0,871$). Alt boyutlar incelendiğinde, "Cinsel yaşama etkisine ilişkin mitler" faktörünün oldukça yüksek bir güvenirlik katsayısına sahip olduğu ($\alpha=0,854$), "Aile ve sosyal yaşama etkisine ilişkin mitler" boyutunun güvenirliğinin iyi düzeyde olduğu ($\alpha=0,792$), ve "Ruhsal yaşama etkisine ilişkin mitler" faktörünün de benzer şekilde yüksek güvenirlik gösterdiği ($\alpha=0,796$) belirlenmiştir.

"Ölçeğin zamana bağlı tutarlılığını ölçmek amacıyla, Menopoz Mitleri Ölçeği'ni dolduran 334 kişi arasından rastgele seçilen 100 katılımcıya belirli bir süre sonra yeniden aynı ölçek uygulanmıştır. İlk ve ikinci uygulama arasındaki uyumu değerlendirmek için Sınıfı Korelasyon Katsayısı (ICC) hesaplanmış ve sonuçlar, bireylerin tekrar eden maddelere verdikleri yanıtların yüksek düzeyde örtüştüğünü göstermiştir. Bu bulgu, ölçeğin zaman içinde güvenirliğini koruduğunu ve ölçüm sonuçlarının tutarlı olduğunu kanıtlamaktadır ($p<0,001$).

Tablo 6. Menopoz Mitleri Ölçeğinin Test-Tekrar Test Puanları Arasındaki Sınıfı Korelasyon Katsayısı

	ICC	p
Menopoz Mitleri Ölçeği	0,828	0,000*
Faktör 1 (Cinsel yaşama etkisine ilişkin mitler)	0,820	0,000*
Faktör 2 (Aile ve sosyal yaşama etkisine ilişkin mitler)	0,841	0,000*
Faktör 3 (Ruhsal yaşama etkisine ilişkin mitler)	0,916	0,000*

*: $p<0,001$

ICC=Intraclass Correlation Coefficients (Sınıfı Korelasyon Katsayısı)

p=Anlamlılık Düzey

Tartışma

Menopoz mitleri ölçeğini geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen araştırmaya katılanların yaş ortalaması $37,68\pm 11,35$ yaştır ve kadınların %23,7'si menopoza girmiştir. Menopoz yaşı toplumdan topluma ve bireyden bireye farklılık göstermekte; çevresel, genetik ve cerrahi etkenlerin birkaçı, overyan yaşlanmayı etkileyebilmektedir (Gold vd., 2001). North American

Menopause Society (2022) verilerine göre, kadınların ortalama menopoz yaşı dünya genelinde 52 olup, 2025 yılı itibarıyla menopoz sürecindeki kadın sayısının 1,1 milyara ulaşacağı öngörülmektedir (NAMS, 2022). Her ne kadar menopoz biyolojik olarak doğal bir süreç olsa da, kadınlar bu dönemde çeşitli fiziksel ve psikolojik değişimlerle karşı karşıya kalmaktadır (Syed Alwi ve ark., 2021). Erken menopoz evresinde sıcak basmaları, uyku düzensizlikleri

ve gece terlemeleri gibi vazomotor belirtiler ön plandayken, depresyon ve sinirlilik gibi psikolojik semptomlar ile cinsel istekte azalma ve vajinal kuruluk gibi cinsel sağlık sorunları da gözlenmektedir. Menopoz ilerledikçe, osteoporoz ve kardiyovasküler hastalıkların görülme olasılığı da artmaktadır (Abiç ve Yılmaz, 2020; Vaccaro ve ark., 2021). Kadınların menopoza dair bakış açıları ve bu süreci nasıl deneyimledikleri; kültürel yapı, sosyal faktörler, eğitim düzeyi ve kişisel fiziksel-duygusal değişkenlere bağlı olarak farklılık göstermektedir (Jurgenson ve ark., 2014; İbraheem ve ark., 2015). Yapılan araştırmalar, menopoz sürecini olumlu bir perspektifle ele alan kadınların, semptomları daha hafif yaşadığını ortaya koymaktadır (Jurgenson ve ark., 2014; Gözüyesil ve ark., 2021; Gümüşay ve Erbil, 2019).

Menopoz döneminde, çeşitli fiziksel ve ruhsal değişiklikler meydana gelmekte ve kadınlar vazomotor, psikolojik, somatik ve atrofik değişikliklerle ilgili semptomlar yaşayabilmektedir (El Khoudary ve ark., 2019). Türk toplumunda kadınların aile içindeki konumları, görev ve sorumlulukları, hatta eşlerinin menopoz dönemine yönelik algıları önemlidir. Türkiye'de yapılan çalışmalar, kadınların menopoz dönemine yaklaşım konusunda olumlu ve olumsuz görüşlere sahip olduğunu bildirmektedir (Koç ve Sağlam, 2008; Özgür ve ark., 2010). Menopoz bireysel bir olgudur; menopoz şikayetleri evrensel değildir ve kültürler arasında farklılık gösterir. Örneğin, Hindistan'daki kadınların çoğu düzensiz adet kanamaları dışında menopoz semptomlarından şikayet etmezken, Batı kültürlerindeki kadınların çoğu genellikle sıcak basması ve gece terlemesi yaşar. Batı kültüründe menopoz genellikle bir son ve tedavi edilmesi gereken bir "hastalık" olarak görülürken, Mayalar gibi diğer kültürlerde menopoz özgürlüğün, statü yükselmesinin ve saygının bir simgesi olarak algılanmaktadır. Kültürler arasındaki menopoz deneyimlerindeki farklılıkların iyi tespit edildiği göz önüne alındığında, kültüre özgü yönetim yöntemlerinin geliştirilmesi için aynı kültür içindeki kadınların menopoz deneyimlerinin incelenmesi gerekmektedir (Shorey ve ark., 2018).

Bir ölçeğin kapsam geçerliğini değerlendirmek, anlaşılabilirliğini artırmak ve uygun olmayan maddeleri ayıklamak amacıyla en etkili nitel yöntemlerden biri uzman görüşü almaktır (Morgodo ve ark., 2017). Bu doğrultuda farklı teknikler kullanılmakta olup, tercih edilen yönteme bağlı olarak 3 ile 40 arasında değişen sayıda uzmanın görüşüne başvurulmaktadır (Kishore ve ark., 2021; Esin, 2014; Yusoff, 2019). Uzman görüşleri değerlendirilirken Lawshe tekniği kullanılmıştır. Lawshe tekniğinde, uzman görüşleri 1-kaldırılmalı, 2- revize edilmeli, 3- kalmalı, şeklinde üçlü derecelendirmektedir (Lawshe, 1975). Büyüköztürk (2020)'e göre, benzer çalışmalarda olduğu gibi, bir ölçeğin kapsam geçerliliğini test edebilmek için uzman görüşüne başvurulması gerekmektedir. Taslak ölçek oluşturulduktan sonra, kapsam ve geçerlilik uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla 17 uzmandan görüş alınmıştır. Uzmanlar, ölçek maddelerini anlaşılabilirlik, amaçla uyumluluk, ayırt edicilik ve kültürel uygunluk gibi kriterlere göre değerlendirmiştir. Bir örneklemin yeterliliğinin değerlendirilebilmesi için her bir test için önerilen minimum katılımcı sayısına ulaşılması, anti-image korelasyon değerlerinin uygun olması ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısının en az 0,50 seviyesinde bulunması gerekmektedir. KMO değeri 0,50-0,59 arasında

ise örneklem yetersiz kabul edilirken, 0,60-0,69 aralığı orta düzeyde, 0,70-0,79 aralığı iyi, 0,80-0,90 aralığı çok iyi ve 0,90'ın üzeri mükemmel olarak değerlendirilmektedir (Seçer, 2018; Bursal, 2019). Çalışmamızda 17 uzman görüşü alındığından KGÖ (Kapsam Geçerlik Ölçütü) 0,42 alınmıştır. Buna göre KGO'su 0,42'den küçük olan üç madde çıkarılmıştır. Kalan 27 maddenin KGO'larının ortalamasından KGI (Kapsam Geçerlik İndeksi) hesaplanmış ve 0,68 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak KGI>KGÖ olduğundan oluşturulan 27 maddeli yapının kapsam geçerliliği istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir.

Menopoz Mitleri Ölçeği" nin taslak madde sayısı 27 olduğu için madde sayısının 10 katı olması hedeflenmiş ve araştırmaya katılmayı kabul eden 334 kişi ile veri toplama süreci tamamlanmıştır. Ölçek çalışmalarında, güvenilir sonuçlar elde edebilmek için genellikle madde sayısının en az beş katı büyüklüğünde bir örnekleme çalışması ve yaklaşık 300 katılımcıdan veri toplanması tavsiye edilmektedir (Boetang ve ark., 2018). Çapık ve ark. (2018), güvenilir analizler yapabilmek için örneklem büyüklüğünün en az 200 kişi olması gerektiğini belirtmektedir.

Menopoz Mitleri Ölçeği için hesaplanan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,904 olarak bulunmuş ve örneklem büyüklüğünün faktör analizi için son derece uygun olduğu belirlenmiştir. Faktör analizinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için örneklemin yeterli olup olmadığını ölçen KMO testi, 0,50'nin altındaki değerlerde analizin devam ettirilmemesi gerektiğini göstermektedir. KMO ölçeğine göre, 0,50-0,60 arası 'kötü', 0,60-0,70 arası 'zayıf', 0,70-0,80 arası 'orta', 0,80-0,90 arası 'iyi' ve 0,90 üzeri 'mükemmel' olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, 0,904 olarak hesaplanan KMO değeri, örneklem büyüklüğünün faktör analizi için güçlü bir yeterliliğe sahip olduğunu göstermektedir (Karagöz ve Bardakçı, 2020; Özdamar, 2017).

Bartlett Küresellik testi sonuçları, ölçek maddeleri arasında anlamlı düzeyde güçlü ilişkiler bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu doğrulamaktadır ($p<0,001$). Bir veri setinin çok değişkenli normal dağılıma uygunluk gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Bartlett testi uygulanmaktadır. Bu test, değişkenler arasındaki korelasyonların faktör analizi için yeterli olup olmadığını anlamaya yönelik bir istatistiksel yöntemdir. Test sonucunda hesaplanan ki-kare değeri ve anlamlılık düzeyi değerlendirilerek sonuca ulaşılır. Eğer anlamlılık düzeyi 0.05'in altında ise verilerin çok değişkenli normal dağılıma sahip olduğu kabul edilir ve analiz sürdürülebilir. Ancak, anlamlılık değeri 0.05'ten büyükse, faktör analizi için uygun bir veri yapısının bulunmadığı düşünülmektedir (Büyüköztürk, 2020).

Bir ölçme aracının, hedeflediği özelliği başka faktörlerle karıştırmadan ve hataya yer vermeden ne derece doğru ölçebildiği, geçerlik kavramıyla ifade edilir. Ölçme aracının belirli bir amaç doğrultusunda ne kadar işlevsel olduğu, geçerliğinin temel belirleyicisidir. Bu nedenle, geçerlik yalnızca aracın ölçtüğü kavramla sınırlı kalmaz; aynı zamanda kullanım amacı, uygulandığı bireyler ve uygulanış şekline göre de değişiklik gösterebilir (Ercan ve Kan, 2004). Yapı geçerliliği, ölçekteki hazırlanan maddelerin ölçmek istenilen özelliği ne derece doğru ölçtüğünü göstermektedir (Güzel, 2023). Menopoz Mitleri ölçeğinin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla faktör

analizi uygulanmıştır. Faktör analizi ise Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) olarak iki gruba ayrılmaktadır. Menopoz Mitleri Ölçeği'nin faktör yapısını incelemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. Faktörlerin belirlenmesinde Temel Bileşenler Analizi yöntemi kullanılmış ve Varimax döndürme tekniği ile ölçek maddeleri arasındaki ilişkiler analiz edilmiştir. Araştırmaya 334 kadın katılmış olup, örneklem geniş bir yaş aralığını kapsamaktadır. İlk analizlerde 27 maddeden oluşan ölçek, beş farklı alt boyuta ayrılmıştır. Ancak bazı maddelerin birden fazla faktörde yüksek yüklenmesi, bazı maddelerin ise tek başına bir faktör oluşturması nedeniyle kapsamlı bir revizyon yapılmıştır. Bu süreçte, 2, 3, 5, 8, 12, 14, 20, 24, 25, 26 ve 27 numaralı maddeler ölçekten çıkarılmış ve sonuç olarak ölçek 16 madde ve 3 faktör içerecek şekilde yeniden yapılandırılmıştır.

Faktör belirleme sürecinde, öz değer (Eigenvalue) kriteri esas alınmış ve öz değeri 1'in üzerinde olan 3 faktörün varlığı doğrulanmıştır. Faktörler toplam varyansın %64,351'ini açıklamakta olup, Faktör 1 %28,933, Faktör 2 %17,716, Faktör 3 ise %17,702 oranında varyansı açıklamaktadır. Ayrıca, ölçek maddelerinin faktör yüklerinin 0,500'ün üzerinde olması, faktör yapısının sağlam ve istikrarlı olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin belirlenen faktör yapısını doğrulamak için Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. Model değerlendirme sürecinde, 1, 16 ve 19 numaralı maddelerin fazla modifikasyon gerektirdiği tespit edilmiş ve modelin istikrarlı hale getirilmesi amacıyla bu maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Ayrıca, ki-kare değerinde en büyük düşüşü sağlayacak kavramsal olarak anlamlı tek bir modifikasyon yapılmıştır. Revize edilen modelde, ölçek 13 madde ve 3 faktörden oluşan son haline ulaşmıştır.

DFA sonuçları incelendiğinde modelin uyum iyiliği indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu belirlenmiştir (χ^2/sd : 3,158; GFI: 0,918; AGFI: 0,878; CFI: 0,938; RMSEA: 0,079; SRMR: 0,063). Tüm maddelerin faktör yüklerinin 0,500'ün üzerinde olması, ölçeğin faktör yapısının güçlü olduğunu desteklemektedir. Açıklayıcı faktör analizi ile elde edilen modelin, doğrulamalı faktör analiziyle de doğrulandığı ve faktör yapısının geçerli olduğu ortaya konmuştur.

Örneklem büyüklüğünün faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi uygulanmış ve 0,904 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, örneklem yeterliliğinin mükemmel düzeyde olduğunu göstermektedir. Faktör analizinde örneklem yeterliliği açısından kabul edilen ölçeklendirmeye göre, 0,50-0,60 arası yetersiz, 0,60-0,70 arası zayıf, 0,70-0,80 arası orta, 0,80-0,90 arası iyi ve 0,90 ve üzeri mükemmel olarak değerlendirilmektedir. Buna ek olarak, Bartlett Küresellik Testi sonucu incelendiğinde, değişkenler arasında anlamlı ve güçlü ilişkiler olduğu görülmüş, bu da verilerin faktör analizi için uygun olduğunu doğrulamıştır ($p<0,001$).

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmış ve ölçeğin genel olarak yüksek derecede güvenilir olduğu belirlenmiştir ($\alpha=0,871$). Alt boyutlara ilişkin Cronbach Alfa katsayıları incelendiğinde, "Cinsel yaşama etkisine ilişkin mitler" alt boyut $\alpha=0,854$ (yüksek güvenilirlik), "Aile ve sosyal yaşama etkisine ilişkin mitler" alt boyutu $\alpha=0,792$ (oldukça güvenilir) ve "Ruhsal yaşama etkisine ilişkin mitler" alt boyutu $\alpha=0,796$ (oldukça güvenilir) olarak bulunmuştur. Bu bulgular,

ölçeğin tüm alt boyutlarıyla tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin zamana karşı tutarlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar test yöntemi uygulanmıştır. Menopoz Mitleri Ölçeği'ni yanıtlayan 334 katılımcı arasından rastgele seçilen 100 kişiye, ilk uygulamadan üç hafta sonra ölçek tekrar uygulanmış ve Sınıfıçi Korelasyon Katsayısı (ICC) hesaplanarak yanıtlar arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Sonuçlar, ölçeğin zaman içinde yüksek derecede tutarlı olduğunu ve katılımcıların tekrarlanan sorulara verdikleri yanıtların büyük ölçüde uyum gösterdiğini ortaya koymuştur (ICC: 0,828; $p<0,001$).

Ölçeğin model uyumunu değerlendirmek için yaygın olarak kullanılan Ki-Kare (χ^2) testi, örneklem büyüklüğünden etkilendiği için serbestlik derecesine oranı daha güvenilir sonuçlar sunmaktadır. Literatürde modelin uyumunu belirlemede kesin bir eşik değeri üzerinde tam bir görüş birliği olmamakla birlikte, NC (χ^2/sd) değerinin 2 ile 5 arasında olması önerilmektedir. Model uyumunu belirleyen diğer istatistiksel ölçütlerden biri de RMSEA olup, iyi bir model uyumu için bu değer 0,05 ile 0,10 aralığında olması gerektiği belirtilmektedir. RMSEA değeri 0,10'un üzerinde olduğunda modelin zayıf uyum gösterdiği kabul edilmektedir.

Bu araştırma sonucunda Menopoz Mitleri Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu kanıtlanmış, kadınların menopoz mitlerine ilişkin inançlarını değerlendirmek için kullanılabilecek standart bir ölçek olarak literatüre kazandırılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi ile belirlenen 16 madde ve 3 faktörlü yapının doğrulamalı faktör analizi ile de doğrulandığı ve modelin genel olarak iyi bir uyuma sahip olduğu saptanmıştır.

Sonuç

Araştırma sonucunda; geliştirilen Menopoz Mitleri Ölçeğinin 13 madde ve üç alt boyuttan oluştuğu; geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ve ölçeğin zamana karşı değişmediği görülmüştür. Geliştirilen bu ölçek ile, kadınların menopoza yönelik mitlere inanma düzeyi belirlenebilecektir.

Öneriler

Geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olan Menopoz Mitleri Ölçeği kullanılarak, sağlık çalışanları menopoz mitlerinin yaygın olduğu grupları belirleyerek, öncelikle bu gruplara yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilebilir. Ayrıca, farklı dil ve kültürel ölçeğin uyarlanması ile, menopoza yönelik mitlere inanma düzeyinin kültürlere göre nasıl farklılaştığı daha net bir şekilde ortaya çıkartılabilir.

Beyannameler

Etik Onay ve Katılma İzni

Araştırmanın uygulanması için İstanbul Gedik Üniversitesi Etik Kurulu Başkanlığından araştırmanın uygulanması için onay alınmıştır (Karar No: 2023/7, Tarih: 27/07/2023). Araştırma, Helsinki Bildirgesi'nde belirtilen etik kurallara uygun olarak yürütülmüştür. Katılımcılara, gönüllü olarak araştırmaya dahil olabilecekleri ve istedikleri zaman çalışmadan ayrılma haklarının bulunduğu açıkça ifade edilmiştir. Ayrıca, elde edilen verilerin tamamen anonim tutulacağı ve sonuçların yalnızca bilimsel amaçlarla yayımlanacağı konusunda kendilerine gerekli bilgilendirme yapılmıştır.

Yayın İzni

Uygulanamaz.

Veri ve Materyallerin Mevcudiyeti

Uygulanamaz.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Finansman

Araştırma için herhangi bir finansman desteği alınmamıştır.

Yazar Katkıları

FE ve KDB, makalenin yöntem, tartışma, özet ve abstract bölümlerinin yazımına önemli katkılar sağlamış, aynı zamanda genel yazım sürecinde ve son kontrollerde rol almıştır. Araştırma verilerinin analiz edilmesi ve yorumlanması FE ve KDB tarafından gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, makalenin giriş ve tartışma bölümlerinin yazımında aktif olarak yer almışlardır. FE, veri toplama sürecine önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Tüm yazarlar, makalenin son halini okuyarak onaylamıştır.

Kaynaklar

- Abay, H. (2023). Dünyada ve Türkiye’de kültürün menopoza yansması. T. Akarsu (Ed.), Sağlık bilimlerinde öncü ve çağdaş çalışmalar kitabı içinde (s.19-30). İzmir: Duvar Yayınları.
- Abiç, A., & Yılmaz, D. V. (2020). Menopoz semptomlarına yoganın etkisi. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp dergisi, 3(2), 217-223.
- ACOG, The American College of Obstetricians and Gynecologists, (2019). <https://www.acog.org/Patients/FAQs/The-Menopause-Years?IsMobileSet=false> Erişim Tarihi 28.01.2025
- Adewuyi, T.D.O. ve Akinade, E.A. (2010). Perception and attitudes of Nigerian women towards menopause, Procedia-Social and Behavioral Sciences, 5, 1777–1782.
- Ağralı, C., Ünal, E., ve Kaya Şenol, D. (2022). Kadınların menopoz algısı ve tamamlayıcı tedavi kullanımına ilişkin tutumları, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 7(3), 172–183.
- Akgül, A. (2005). Tıbbi araştırmalarda istatistiksel analiz teknikleri (3. bs). Ankara: Emek Ofset.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme, Bülent Ecevit Üniversitesi SBE Dergisi, 7(1), 231-274.
- Boateng, G.O., Neilands, T.B., Frongillo, E.A., Melgar-Quinonez, H.R. ve Young, S L.(2018). Best practices for developing and validating scales for health, social, and behavioral research: A primer, Front Public Health, 6(149), 149-157.
- Bursal, M. (2019). SPSS ile temel veri analizleri (2.bs). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Büyükoztürk, Ş. (2020). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum. 27. Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çapık, C., Gözümlü, S. ve Aksayan, S. (2018). Kültürlerarası ölçek uyarlama aşamaları, dil ve kültür uyarlaması: güncellenmiş rehber. Florence Nightingale J Nurs, 26, 199-210.
- Donati, S., Cotichini, R., Mosconi, P., Satolli, R., Colombo, C. ve Liberati, A. (2009). Menopause: Knowledge, attitude and practice among Italian women, Maturitas, 63, 246–252.
- El Khoudary, S.R., Greendale, G., Crawford, S.L., Avis, N.E., Brooks, M.M., Thurston, R.C., Karvonen Gutierrez, C., Waetjen, L.E. ve Matthews, K. (2019). The menopause transition and women’s health at midlife: Progress report from the Study of Women’s Health Across the Nation (SWAN), Menopause, 26(10), 1213-1227.
- Ercan İ, Kan İ. (2004). İçerlerde Güvenirlik ve Geçerlik. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi. 30(3):211-16
- Esin, M.N. (2014). Veri toplama yöntem ve araçları & veri toplama araçlarının güvenilirlik ve geçerliği. Erdoğan S, Nahcivan N, Esin MN, (Ed.), Hemşirelikte Araştırma Süreç, Uygulama ve Kritik içinde (ss. 193-231). İstanbul: Nobel Tıp Kitapevleri.
- Gold EB, Bromberger J, Crawford S, Samuels S, Greendale GA, Harlow SD, Skurnick J. (2001). Factors associated with age at natural menopause in a multiethnic sample of midlife women. Am J Epidemiol. 153(9):865-74. doi: 10.1093/aje/153.9.865.
- Gözüyesil, E., Avcıbay Vurğec, B., Gökyıldız Surucu, S., & Onat Koroğlu, C. (2021). The relationship between the attitudes towards menopause and sexual functions among women in the climacteric period, Turkey. Journal of Midwifery and Reproductive Health, 9(3), 2889-2898.
- Gümüşay, M., & Erbil, N. (2019). Kadınların menopoza özgü yaşam kalitesine menopoz tutumunun etkisi. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 2(2), 96-109.
- Hajjar, S.T.(2018). Statistical analysis: internal-consistency reliability and construct validity. Int J Quant Qual Res Methods, 6(1), 46-57.
- Hall, L., Callister, L.C., Berry, J.A. ve Matsumura, G. (2007). Meanings of menopause cultural influences on perception and management of menopause, Journal of Holistic Nursing, 25(2), 106-118.
- Ibraheem, O. M., Oyewole, O. E., & Olaseha, I. O. (2015). Experiences and perceptions of menopause among women in Ibadan South East Local Government area, Nigeria. African Journal of Biomedical Research, 18(2), 81-94.
- Jurgenson, J. R., Jones, E. K., Haynes, E., Green, C., & Thompson, S. C. (2014). Exploring australian aboriginal women’s experiences of menopause: a descriptive study. BMC Women's Health, 14(1), 1-11.
- Karagöz, Y. ve Bardakçı, S. (2020). Bilimsel Araştırmalarda Kullanılan Ölçme Araçları ve Ölçek Geliştirme. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Khademi, S. ve Cooke, M.S. (2003). Comparing the attitudes of urban and rural Iranian women toward menopause, Maturitas, 46, 113–121.
- Kılıç, S. (2016). Cronbach’ın alpha güvenilirlik katsayısı, J Mood Disord, 6(1), 47-48.
- Kishore, K., Jaswal, V., Kulkarni, V. ve De, D. (2021). Practical guidelines to develop and evaluate a questionnaire, Indian Dermatol Online J, 12(2), 266-275.
- Koc, Z. ve Sağlam, Z. (2008). The determination of the symptom and the attitudes of women in the climacteric period related to menopause, Family and Public, 10(15), 100-112.
- Koyuncu, İ., ve Kılıç, A.F. (2019). Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanımı: bir doküman. 44(198), 361-388.
- Lawshe, C.H. (1975). A quantitative approach to content validity, Pers Psy Chol, 28(4), 563-575.

- Li, J., Luyo, M., Tang, R., Sun, X., Wang, Y., Liu, B., Cui, J. ve Liu, G., (2020). Vasomotor symptoms in aging chinese women: findings from a prospective cohort study, *Climacteric*, 23(1), 46–52.
- Metintas, S., Arıkan, I., Kalyoncu, C. ve zalp, S. (2010). Menopause Rating Scale as a screening tool in rural Turkey, *Rural and Remote Health*, 10(1), 12-30.
- Mohajan, H.K. (2017). Two criteria for good measurements in research: Validity and reliability, *ASHU- ES*, 17(4), 59-82.
- Morgado, F.F.R., Meireles, J.F.F, Neves, C.M., Amaral, A.C.S. ve Ferreira, M.E.C. (2017). Scale development: Ten main limitations and recommendations to improve future research practices, *Psicol Reflex Crit*, 30(1), 3-10.
- NAMS (2022) Menopause.
<https://www.menopause.org/publications/clinical-care-recommendations/chapter-1-menopause>. 27.01.2025.
- Orçan, F. (2018). Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi: İlk hangisi kullanılmalı? *Egit Psikol Olcme Deger Derg*, 9(4), 414-421.
- Özdamar, K. (2017). Eğitim, sağlık ve davranış bilimlerinde ölçek ve test geliştirme: Yapısal Eşitlik Modellemesi. Eskişehir: Sözkese Matbaacılık, Nisan Kitabevi.
- Özgür, G., Yıldırım, S. ve Komutan, A. (2010). Self care agency in the postmenopausal women and effective factors, *Anatolian Journal of Nursing and Health Sciences*, 13(1), 35-43.
- Polat, F., ve Geçici, F. (2021). Menopoz dönemindeki kadınların gözüyle menopoz: nitel bir araştırma örneği. *Turkish Journal of Family Medicine And Primary Care*, 15(4), 809–817.
- Seçer, İ. (2018). Psikolojik test geliştirme ve uyarlama süreci SPSS ve LISREL Uygulamaları. 2. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Shorey, S. ve Esperanza, D. (2018). The experiences and needs of Asian women experiencing menopausal symptoms: A meta synthesis Menopause, *The Journal of The North American Menopause Society*, 26(5), 557-569.
- Souza, A.C., Alexandre, N.M.C. ve Guirardello, E.B. (2017). Psychometric properties in instruments evaluation of reliability and validity, *Epidemiol Serv Saude*, 26(3), 649-659.
- Sürücü, L. ve Maslakçı, A. (2020). Validity and reliability in quantitative research, *Bus Manag Stud An Int J*, 8(3), 2694-2726.
- Syed Alwi, S. A. R., Brohi, I. B., & Awi, I. (2021). Perception of menopause among women of Sarawak, Malaysia. *BMC women's health*, 21(1), 1-10.
- Tavşancıl, E. (2019). Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi. (6.bs.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tek Gökçer, F. (2022). 45-55 Yaş Arasında Menopoz Dönemindeki Kadınların Menopoza İlişkin Tutumlarının ve Menopoz Semptomlarının İlişkisinin İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- TNSA 2018. (2019). 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, T.C. Kalkınma ve TÜBİTAK, Ankara, Erişim 28.01.2025, Türkiye. http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2013/rapor/tnsa_2013_a_na_rapor.pdf Ank
- Vaccaro, C. M., Capozzi, A., Ettore, G., Bernorio, R., Cagnacci, A., Gambacciani, M., ... & Lello, S. (2021). What women think about menopause: An Italian survey. *Maturitas*, 147, 47-52.
- Vural, P. I., ve Balci Yangin, H. (2016). Perception of menopause: The Turkish and German women's comparison. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi Araştırma Makalesi*, 5(3), 7-15.
- Yurdabakan, İ. ve Çüm, S. (2017). Davranış bilimlerinde ölçek geliştirme (Açıklayıcı faktör analizine dayalı), *J Fam Med Prim Care*, 11(2), 108-126.
- Yusoff, M.S.B. (2019). ABC of content validation and content validity index calculation, *EIMJ*, 11(2), 49-54.